

ДИТИНА

Освітня програма для дітей
від до 7 років

ВІДПОВІДНО
до Базового компонента
дошкільної освіти

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка

ДИТИНА

Освітня програма для дітей

від 6 до 7 років

УДК 373.2(072)

ББК 74я73

Д49

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(лист МОН України № 1/11-16163 від 09.11.2015 р.)

Науковий керівник проекту:

8.0. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор філософських наук, професор, академік НАПН України.

Авторський колектив:

*Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко, В.М. Вертузіш,
К.І. Волинець, Ю.О. Волинець, Л.В. Гаращенко, Н.М. Голота, О.А. Іваненко,
І.І. Карабаєва, А.В. Кишинська, О.В. Коваленко, О.Д. Літіченко, О.В. Лобода,
О.О. Ліннік, О.В. Мартинчук, М.А. Машовець, Н.І. Мельник, О.А. Половша,
Ю.Ю. Савченко, Н.Б. Сиротич, Г.В. Смольникова, Г.С. Тарасенко,
І.Є. Товкач.*

Наукове редагування:

Г.В. Беленька, заступник директора з наукової роботи Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор;

М.А. Машовець, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

С.М. Курінна, завідувач кафедри дошкільної освіти факультету дошкільної освіти та практичної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», доктор педагогічних наук, доцент;

Л.М. Рожкова, методист РНМЦ Десянянського районного у м. Києві управління освіти.

Експертизу здійснили:

Н.В. Гавриш, голова комісії з дошкільної педагогіки і психології Науково-методичної ради з питань освіти МОН України, доктор педагогічних наук, професор;

Л.В. Гладун, директор Національного музею іграшки.

Технічний секретар — І.Ф. Ляшова.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ ДІТЕЙ ВІД ДВОХ ДО СЕМИ РОКІВ «ДИТИНА»

Огнев'юк Віктор Олександрович, науковий керівник проекту, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України.

Беленька Ганна Володимирівна, заступник директора з наукової роботи Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор.

Половіна Олена Анатоліївна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Богданець-Білокаленко Наталія Іванівна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук.

Богініч Ольга Любомирівна, головний спеціаліст Департаменту вищої освіти МОН України, кандидат педагогічних наук, доцент.

Вертугіна Валентина Миколаївна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Волинець Катерина Іванівна, завідувач кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Волинець Юлія Олександрівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Гарашенко Лариса Василівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Голота Наталія Миколаївна, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Іваненко Олена Анатоліївна, проректор-декан факультету з підготовки юних абітурієнтів, майстер-класів та спецкурсів Київської дитячої Академії мистецтв, кандидат педагогічних наук.

Карабасва Ірина Іванівна, старший науковий співробітник лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, кандидат психологічних наук.

Кишинська Алла Володимирівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук.

Коваленко Олена Володимирівна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Літнік Олена Олегівна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Літченко Олена Дмитрівна, викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Лобода Ольга Володимирівна, старший викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Мартинчук Олена Валеріївна, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Машовець Марина Анатоліївна, заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Мельник Наталія Іванівна, доцент кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Савченко Юрій Юрійович, заступник директора з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент.

Сиротич Наталія Богданівна, викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Стаєнна Олена Олегівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Тарасенко Галина Сергіївна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

Товкач Ірина Євгенівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Чередніченко Світлана Володимирівна, викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

ЗМІСТ

Вступне слово	3
Програма «Дитина»: погляд з історії у сьогодення	5
Пояснювальна записка	10
Сім'я і дитячий садок	15

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ВІД ДВОХ ДО СЕМИ РОКІВ

Перша молодша група «Крихітки» (третій рік життя)

Особистість дитини	
<i>Вікові особливості психічного розвитку дітей.</i>	21
<i>Здоров'я та фізичний розвиток.</i>	29
Мовлення дитини	33
Дитина в соціумі	35
Гра дитини	37
Дитина у природному довкіллі	39
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	41
Дитина у світі культури	
<i>Образотворча майстерня.</i>	44
<i>Музичний калейдоскоп.</i>	45
<i>Театральна мозаїка.</i>	47
<i>Літературна скринька.</i>	49

Друга молодша група «Малята» (четвертий рік життя)

Особистість дитини	
<i>Вікові особливості психічного розвитку дітей.</i>	51
<i>Здоров'я та фізичний розвиток.</i>	61
Мовлення дитини	67
Дитина в соціумі	69
Гра дитини	72

Дитина у природному довкіллі	74
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	79
Дитина у світі культури	
<i>Образотворча майстерня</i>	82
<i>Музичний калейдоскоп</i>	84
<i>Театральна мозаїка</i>	87
<i>Літературна скринька</i>	88
Діти з особливими освітніми потребами	89

Середня група «Чомусики» (п'ятий рік життя)

Особистість дитини	
<i>Вікові особливості психічного розвитку дітей</i>	95
<i>Здоров'я та фізичний розвиток</i>	103
Мовлення дитини	111
Дитина в соціумі	114
Гра дитини	118
Дитина у природному довкіллі	121
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	126
Дитина у світі культури	
<i>Образотворча майстерня</i>	131
<i>Музичний калейдоскоп</i>	132
<i>Театральна мозаїка</i>	136
<i>Літературна скринька</i>	139
Діти з особливими освітніми потребами	141

Старша група «Фантазери-мрійники» (шостий рік життя)

Особистість дитини	
<i>Вікові особливості психічного розвитку дітей</i>	143
<i>Здоров'я та фізичний розвиток</i>	150
Мовлення дитини	160
Дитина в соціумі	166
Гра дитини	170
Дитина у природному довкіллі	173
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	180
Дитина у світі культури	
<i>Образотворча майстерня</i>	186
<i>Музичний калейдоскоп</i>	188
<i>Театральна мозаїка</i>	192
<i>Літературна скринька</i>	195
Діти з особливими освітніми потребами	197

«Дослідники» (сьомий рік життя)

Особистість дитини

<i>Вікові особливості психічного розвитку дітей</i>	201
<i>Здоров'я та фізичний розвиток</i>	205
Мовлення дитини	213
Дитина в соціумі	219
Гра дитини	222
Дитина у природному довкіллі	225
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	229
Дитина у світі культури	
<i>Образотворча майстерня</i>	234
<i>Музичний калейдоскоп</i>	237
<i>Театральна мозаїка</i>	241
<i>Літературна скринька</i>	242
Діти з особливими освітніми потребами	243
Містечок до школи	247

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА БКДО

Подорожуємо у світ англійської мови	251
Комп'ютерна грамота	267
Шахи	269
Хореографія	272
Рекомендована література	292
Авторський колектив Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина»	299

Навчальне видання

ДИТИНА

Освітня програма для дітей

від до 7 років

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

За зміст поданих матеріалів відповідають автори.
В оформленні обкладинки використано матеріали сайту [\www.upepic.com](http://www.upepic.com)

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка
Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Данипенко*
Над виданням працювали *Н.І. Гетьман, Т.В. Нестерова, Н.І. Погорськова*

Підписано до друку 14.01.2016 р. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 17,67. Обл.-вид. арк. 23,99. Наклад 2000 пр. Зам. №8827

Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи, серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Надруковано ТОН «Бізнес-Логіка»

Україна, 03680, Київ, пров. Радішева, 4 тел./факс: 38 (044) 502-14-82 (97)

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3693 від 02.02.2010 р.

e-tail: info@b-108lca.com ignitu.b-108lca.com

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.

Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук.
Д49 кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богиніч,
Н.І. Богданець-Білоskalенко [таін.]; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. Ма-
шовець ; Мін. ОСЕ. і науки України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. — К.:
Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. — 304 с.

ISBN 978-617-658-016-4

Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» розроблена відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2012 р.) і є комплексною варіативною програмою, в якій відображено вимоги до змісту дошкільної освіти. Зміст освітньої роботи з дітьми структурований за принципом інваріантності та варіативності. Він дає змогу відійти від традиційної системи занять, оскільки уможливорює інтеграцію різних видів діяльності. Реалізація програмних вимог забезпечить належні умови для зростання здорової, щасливої, самодостатньої, творчої особистості.

Для педагогів дошкільних навчальних закладів, приватних педагогів (гувернерів), батьків, студентів, аспірантів та викладачів педагогічних навчальних закладів.

УДК 373.2(072)

ББК 74я73